

LBRIS

We know
books

Stiinta secretă

Redescoperind tehnicile uitate ale Vechilor Maestri

David Hockney

enciclopedia rao

cuprins

12 < introducere

18 < **dovezile vizuale**233 < **dovezile textuale**

259 < bibliografie

262 < lista ilustrațiilor

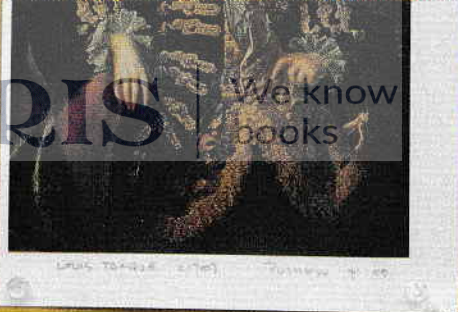
267 < mulțumiri

267 < mulțumiri pentru copyright

268 < indice de nume proprii

LIBRIS

We know books

Partea aceasta a cărții este o formă de argument vizual. Mai demult, am fost întrebat: „Ce vezi de fapt?”. Asta încerc să vă arăt aici. Voi face comparații între picturi din diverse timpuri și locuri, între lucrări ale unor contemporani din vremuri apropiate, precum și între diferite picturi realizate de aceeași mână. Cronologia va reieși, fiind recapitulată la sfârșit.

Atunci când am fost să vizitez expoziția Ingres, de la National Gallery din Londra, în ianuarie 1999, am fost captivat de frumoasele lui desene portretistice, straniu de „precise” în privința trăsăturilor, totuși desenate la ceea ce mi se părea mie că ar fi o scară nefiresc de mică. Dar ceea ce a făcut ca reușita lui Ingres în aceste desene să fie cu atât mai uluitoare a fost faptul că modelele erau în totalitate persoane străine (e mult mai ușor să captezi înfățișarea cuiva pe care îl cunoști bine), precum și acela că schițele au fost desenate cu mare iuțeală, multe fiind terminate într-o singură zi. De-a lungul anilor, am desenat multe portrete și știu cât de mult timp îți ia să desenezi așa cum a făcut-o Ingres. Am fost copleșit. „Cum le-o fi făcut?”, m-am întrebat pe mine însumi.

Pe pagina alăturată e o reproducere a schiței de portret a lui Ingres cu Madame Louis-François Godinot, din 1829. Reproducerea este exact de aceeași mărime ca și imaginea reală. Cu toate că nu e considerat ca fiind printre cele mai grozave desene ale lui Ingres din acea perioadă, este foarte util pentru scopurile noastre, deoarece conține un număr de indicii vizuale care sugerează faptul că s-a folosit de o *camera lucida* – un instrument fabricat în 1806 pentru artiști, în principal ca un instrument de măsură pentru desenat – ca să-l creeze.

Veți întâlni termenul de „ochire” folosit de mine în cuprinsul cărții. Prin acesta, înțeleg modul în care un artist stă în fața unui model și desenează sau pictează un portret folosindu-și numai mâna și ochiul și nimic altceva, privind chipul și apoi încercând să recreeze înfățișarea pe hârtie sau pe pânză. Procedând astfel, „dibuie” forma pe care o zărește în fața lui.

Nu mai că iuteala liniilor lui Ingres din acest desen nu pare dibuită. Forma e atât de precisă și de exactă. Eu cred că întâi a trasat capul, privind-o pe doamnă printr-o *camera lucida* și făcând câteva notații pe hârtie, fixându-i poziția părului, a ochilor, a nărilor și a colțurilor gurii (de observat umbrele profunde). Acest procedeu putea să-i fi luat câteva minute. Apoi, a terminat de desenat fața după observație, ochind-o: delicatetea portretului sugerează că și-a petrecut o oră sau două făcând astfel. Mai târziu, poate după masa de prânz, a desenat hainele, dar pentru aceasta probabil că a fost nevoit să-și mute ușor *camera lucida*. Abia acum observăm cât de mare pare capul femeii în comparație cu trupul, mai ales dacă ne raportăm la umeri și la mâini. Dacă Ingres și-a mutat *camera lucida* ca să ajungă la haine, s-o fi petrecut o ușoară modificare în gradul de mărire, aceasta explicând diferența de scară pe care am observat-o. Cred că așa ceva s-a întâmplat, fiindcă, dacă reducem mărimea capului cu aproximativ 8% (*stânga*), pare să se „potrivească” mult mai bine cu trupul.

LEBRIS

We know
books

Angus

Ingres, pe pagina alăturată; Warhol, deasupra. Știu că Warhol a folosit un proiector atunci când a făcut astfel de desene. Liniile sale au un evident aspect de „trasat”. Tocmai văzând acest desen am recunoscut o similaritate cu portretele lui Ingres. La Warhol, partea stângă a vasului coboară curat, numai că, în loc să-și continue curba spre fundul vasului, ca să-i descrie forma, linia virează cu aplomb în afară, spre stânga, alcătuiind o umbră. În mod similar, la Ingres, manșeta mânecii stângi nu e urmată „de-a lungul formei”, așa cum ne-am aștepta, ci continuă, pierzându-se în falduri.

Cele trei mici desene ale lui Ingres de pe această pagină, pe de altă parte, sunt, în mod evident, „ochite”. Liniile sunt dibuite, există semne de ezitare. Termenul meu de „dibuit” sugerează nesiguranța: „Unde o fi exact poziția corectă?”, pare să întrebe el. Observați diferența dintre mâneca din dreapta (realizată într-un mod conventional, „ochit”) și cea de pe pagina alăturată, unde e trasată cu încredere și cu linii continue. Aici nu mai e vorba despre dibuit: într-adevăr, încă o dată desenul are aspectul liniilor trasate ale lui Warhol. Toate liniile sunt desenate cu o iuțelă care poate fi, de obicei, dedusă: au un început și un sfârșit, reprezentând astfel și timpul, la fel de bine ca spațiul. Până și un desen după o fotografie conține mai mult „timp” decât fotografia originală (care reprezintă doar o fracțiune de secundă), fiindcă mâna are nevoie de timp ca să-l realizeze.

LBRIS

We know
books

Jugros.